

Jaarverslag 2017 Commissie Ethiek

**STILSTAAN
BIJ JE
HANDELEN
IS
VOORUITGANG**

De Commissie Ethiek streeft ernaar om het bewust omgaan met ethische reflectie in ons dagelijks handelen te stimuleren. We hechten er waarde aan om medewerkers te stimuleren stil te staan bij de vraag “Wat beweegt mij, welke overtuigingen heb ik en hoe verhoudt dit zich tot mijn rol als professional?”.

Ook in het jaar 2017 heeft de Commissie Ethiek een aantal activiteiten ontplooid om nadrukkelijk aandacht te vragen voor ethiek in de dagelijkse zorgpraktijk. Dit jaarverslag beschrijft deze activiteiten. We constateren dat er meer vragen vanuit de organisatie en van (persoonlijk) begeleiders komen en ook van de locatiemanagers. Dat varieert van het voorleggen van casussen tot verzoeken om themamiddagen te organiseren over een specifiek dilemma samenhangend met onze visie. Daarnaast leggen in toenemende mate ook gedragskundigen dilemma's voor en worden onderzoeksvragen van functionarissen van de afdeling Behandeling & Ondersteuning aan de Commissie Ethiek voorgelegd. Men weet de commissie steeds beter te vinden.

Loesje

Activiteiten Commissie Ethiek

De commissie heeft in totaal negen maal vergaderd. Tijdens deze vergaderingen zijn tien casussen besproken waaraan een ethisch dilemma ten grondslag lag. Een aantal van deze casussen is besproken tijdens de bijeenkomsten van de Commissie Ethiek in aanwezigheid van direct betrokkenen.

Hans van Dartel, ethicus en de externe adviseur, heeft eenmaal een Moreel Beraad gevoerd in een woonlocatie voor cliënten met een verstandelijke beperking waar men het werken in een driehoek als dilemma ervoer.

De besproken vraagstukken hadden betrekking op de volgende thema's:

1. Financiële beperking cliënte door rol moeder
2. Zoektocht (intieme) contacten en internetgebruik
3. Insuline toedienen door cliënte
4. Onvrede over curator
5. Autorijden en NAH
6. Vuurwapen en beroepsgeheim
7. 'Dreiging' met zelfdoding
8. Zus mentor en bewindvoerder
9. Medisch zinloos handelen in palliatieve fase
10. Beheer geld bewoners door familie

De volgende activiteiten zijn ontplooid:

- De Commissie Ethiek heeft de informatie voor de themapagina op intranet geactualiseerd. Hierbij is gebruik gemaakt van informatie uit het boek “Handboek ethiekondersteuning”, geschreven door Laura Hartman, Froukje Weidema, Guy Widdershoven en Bert Molewijk van het NEON.
- Liz Sluis en Hennie Blok zijn kwaliteitspeilers voor het NEON geweest in 2017. Zij bezochten samen met een andere kwaliteitspeiler een organisatie met de bedoeling om te onderzoeken of en hoe er



GEMIVA-SVG GROEP

Samen maken we het verschil

aandacht is binnen die organisatie op het gebied van ethiekondersteuning. Ter voorbereiding hebben zij een bijeenkomst bijgewoond van het NEON. Daarnaast hebben zij beiden het symposium van het NEON bijgewoond. Het is voor het NEON nog een zoektocht hoe vorm te geven aan deze bezoeken en met welke intentie: stimuleren van de ethiekondersteuning in organisaties en/of onderzoeken wat er op het gebied van ethiekondersteuning is en wat het NEON daaraan bijgedragen heeft.

- Het bezoek van de kwaliteitspeilers bij de Gemiva-SVG Groep heft op 5 oktober plaatsgevonden. Door ziekte van één van de kwaliteitspeilers heeft Coes Delprat het alleen gedaan. Zij heeft een hele dag meegelopen en meerdere personen gesproken. Een van hen was Jos Hiel, lid van de Raad van Bestuur, die ethiekondersteuning in zijn portefeuille heeft. Coes heeft ook een themabijeenkomst bijgewoond die de Commissie Ethiek heeft verzorgd over het omgaan met vrijheid beperkende maatregelen voor ernstig meervoudig beperkte (EMB) cliënten. Coes heeft een verslag gestuurd wat enigszins teleurstellend was in die zin dat het een bevestiging was van de wijze waarop ethiekondersteuning ingebed is in onze organisatie, maar weinig reflectie gaf ten aanzien van verbetermogelijkheden.
- De commissie heeft twee onderzoeksvragen aangereikt gekregen. Een met betrekking tot slikgevaar en een alternatieve onderzoeksmethode van een logopediste in opleiding. En een verzoek met betrekking tot een onderzoek naar de effectiviteit van het traineeship omgaan met moeilijk verstaanbaar gedrag.
- De Commissie Ethiek heeft drie themamiddagen georganiseerd. Twee themamiddagen rondom het thema privacy, beroepsgeheim en dossiereigenaarschap in februari en juni 2017. Aan deze bijeenkomst hebben ook leden van stafafdelingen deelgenomen, zoals de manager Financiën & Informatievoorziening in verband met vraagstukken rondom de digitalisering en privacy. Eén middag is in samenspraak gegaan met de commissie Vrijheid en Eigen Regie over het omgaan met vrijheid beperkende maatregelen voor EMB cliënten. Op verzoek van o.a. gedragskundigen is deze middag ook in 2018 gepland.
- Hans van Dartel heeft twee bijeenkomsten bijgewoond op verzoek van de managers Behandeling & Ondersteuning rondom dossiervorming en informatie van o.a. gedragskundigen en andere disciplines. Onderwerpen als: schaduw dossiers, wie heeft waar inzage in en hoe gaan we om met privacygevoelige informatie van derden die wel van belang is voor goede en verantwoorde hulpverlening?
- Met twee teams van ambulante begeleiders is op locatie een aparte themabijeenkomst georganiseerd over ervaren dilemma's en hoe je daarover zou kunnen denken (op grond van modellen van professionele verantwoordelijkheid en goede zorg).
- Vanuit de commissie werd meegewerkt aan een themabijeenkomst van vrijwilligers in de ouderen- en gehandicaptenzorg in Leiderdorp over veranderingen in de zorg en de verschuivende verantwoordelijkheden van vrijwilligers.
- De Commissie Ethiek verspreidt met regelmaat een "loesje-achtige" poster met prikkelende teksten. Dit jaar zijn er drie posters verspreid in de organisatie met de teksten:
 - "Als iets niet kan, bedenk dan hoe het wel kan"
 - "Buiten de lijntjes kleuren, is dat nou echt zo erg?"
 - "Iedereen heeft recht op een beperking."

Medewerkers kunnen reageren door een mail te sturen naar commissie.ethiek@gemiva-svg.nl. Ook hier zien we een toename in reacties ten opzichte van vorig jaar. Ook van een cliënt naar aanleiding van buiten de lijntjes kleuren met een prachtige tekening, binnen de lijntjes.

- De Commissie heeft overleg gevoerd met de Raad van Bestuur. Tijdens dit overleg hebben we met elkaar stilgestaan bij hoe de ethiekondersteuning handen en voeten krijgt binnen Gemiva en wat we kunnen doen om dit te stimuleren. Overstijgende thema's die de commissie signaleert zijn de rol en verantwoordelijkheid van medewerkers, de interpretatie van "eigen regie" van de cliënt in relatie tot "goed hulpverlenerschap" en "goede zorg" en wilsrichting en interpretatie van gedrag. De bedoeling van de teamreflectie is om hierbij stil te staan. Het is zinvol om de huidige werkwijze vanuit dit perspectief van feedback te voorzien. Hans van Dartel heeft dit op zich genomen. Tijdens dit overleg is besloten om minimal zes personen in de organisatie op te leiden tot gespreksleider Moreel Beraad. Hans van Dartel heeft een training ontwikkeld. Deze wordt aangeboden in 2018. Liz Sluis en Paul Wiewel gaan deze training volgen vanuit de Commissie Ethiek.
- De commissie heeft met pijn in het hart afscheid genomen van Jet Jurgens en met veel plezier een nieuwe persoonlijk begeleider, Paul Wiewel, verwelkomd.

Samenstelling Commissie

De Raad van Bestuur heeft het besluit genomen dat de commissie bestaat uit een kern van de volgende functionarissen:

- Ethicus
- Lijnfunctionaris
- Agoog, gedragskundige
- Kwaliteitsfunctionaris
- Persoonlijk begeleider, vertegenwoordiger van de werkvloer.

Afhankelijk van de onderwerpen die aan de orde zijn, kunnen anderen uitgenodigd worden om deel te nemen aan een bijeenkomst. De Commissie Ethiek hecht er waarde aan om eens per jaar overleg te voeren met een AVG-arts en de geestelijk verzorger van de organisatie. Dit is in 2017 niet aan de orde geweest.

Op 31 december 2016 waren de volgende personen lid van de Commissie Ethiek:

Voorzitter	Peter de Gier,
regiodirecteur	
Secretaris	Hennie Blok,
stafmedewerker kwaliteit	
Lid:	Jet Jurgens, ambulante
begeleider tot oktober 2017	
Lid:	Paul Wiewel, persoonlijk
begeleider	
Lid:	Kees Hakkenberg,
teamleider	
Lid:	Liz Sluis, neuropsycholoog
Extern adviseur:	Hans van Dartel, ethicus

